بررسی وضعیت صنعت سیمان در قزاقستان

رایزنی بازرگانی جمهوری اسلامی ایران در قزاقستان

نسرین پابرجا

زمستان ۱۴۰۴

مقدمه:

صنعت سیمان یکی از مهم‌ترین ارکان بخش ساخت‌و ساز در قزاقستان بشمار می‌رود و نقش مهمی را در توسعه شهری و پروژه‌های زیربنایی این کشور دارد در دهه اخیر، دولت قزاقستان برنامه‌های گسترده‌ای برای نوسازی زیرساخت‌ها، توسعه شهرهای جدید، گسترش شبکه حمل‌ونقل، ساخت فرودگاه‌ها و جاده‌های بین‌شهری و همچنین اجرای پروژه‌های مسکن ملی و اجتماعی آغاز کرده است. این روند، تقاضا برای سیمان را در سطحی پایدار و رو به رشد نگه داشته و باعث شده صنعت سیمان نقش راهبردی در اقتصاد ملی پیدا کند.

از سوی دیگر، ساخت‌و ساز در قزاقستان دارای ماهیت فصلی است؛ به‌طوری که در نیمه اول سال (به‌ویژه بهار و تابستان) حجم پروژه‌ها افزایش می‌یابد و در زمستان به‌دلیل شرایط آب‌وهوایی سرد، سرعت فعالیت‌های ساختمانی کاهش پیدا می‌کند. این ویژگی موجب نوسان در تولید، قیمت‌ها و جریان‌های واردات و صادرات می‌شود. تولیدکنندگان در دوره‌های اوج ساخت‌وساز، ظرفیت‌های خود را به‌طور کامل فعال می‌کنند و در دوره‌های سرد، بخشی از ظرفیت‌ها کاهش می‌یابد.

قزاقستان با داشتن ذخایر سنگ‌آهک و مواد اولیه موردنیاز، در سال‌های اخیر توانسته ظرفیت تولید داخلی خود را افزایش دهد و به یکی از تأمین‌کنندگان سیمان در آسیای مرکزی تبدیل شود. به همین دلیل، علاوه بر پاسخ‌گویی به نیاز بازار داخلی، بخشی از تولید کشور نیز راهی بازارهای همسایه مانند ازبکستان، قرقیزستان، روسیه و حتی چین می‌شود. در نتیجه، صنعت سیمان نه تنها در تأمین مصالح موردنیاز پروژه‌های داخلی نقش‌آفرینی می‌کند، بلکه در حوزه صادرات و تجارت منطقه‌ای نیز جایگاه خود را بدست آورده است.

هم‌زمان، برخی عوامل مانند هزینه‌های حمل‌ونقل، فاصله زیاد مناطق مصرف از کارخانه‌ها، تفاوت کیفیت و نوع سیمان موردنیاز برای پروژه‌های بزرگ، و رقابت میان تولیدکنندگان داخلی و خارجی، باعث شده این صنعت همواره پویا، رقابتی و در حال تغییر باقی بماند. واردات محدود اما هدفمند بویژه برای انواع خاص سیمان یا در دوره‌های کمبود فصلی نشان می‌دهد که بازار قزاقستان علاوه بر تولید داخلی، همچنان نیازمند مدیریت هوشمند عرضه و تقاضا است.

وضعیت صنعت سیمان در قزاقستان

براساس گزارشات منتشره توسط انجمن تولیدکنندگان سیمان و بتن قزاقستان(QazCem) ، **۱۶** کارخانه سیمان با ظرفیت نصب‌شده مجموع **۱۸ میلیون تن در سال** فعال است. بدلیل کمبود بازارمصرف، صنعت سیمان با بحران تولید بیش از حد مواجه میباشد. ظرفیت موجود یک و نیم برابر بیشتر از نیاز کشور است و به زودی دو برابر خواهد شد. درحال حاضر سه کارخانه سیمان جدید دیگر در قزاقستان در حال ساخت است، این کارخانجات درقالب سرمایه‌گذاری‌های مستقیم خارجی اجرا خواهند شد؛ دو کارخانه در منطقه آکتوبه و یکی در غرب قزاقستان در حالی که برخی از کارخانه‌های موجود همچنان غیرفعال هستند. مشکلات دیگری را که صنعت سیمان با آن مواجه است، واردات سیمان خاکستری و دستور دولت ازبکستان برای اخذ تعرفه ۳۰۰ دلاری بابت هرتن سیمان وارداتی میباشد. دولت پیش‌بینی می‌کند که تقاضا برای مصالح ساختمانی افزایش یابد، با توجه به اینکه خودش از طریق برنامه‌های وام مسکن ترجیحی، ساخت و ساز را تشویق می‌کند وکارخانه‌های سیمان موجود می‌توانند تقاضا را برآورده کنند، ساخت و سازهای فعال در کشور به مصالح ساختمانی بیشتری نیاز دارد.

ظرفیت تولید در کارخانه های قزاقستان

ظرفیت فنی کارخانه‌های موجود (شامل کارخانه‌های غیرفعال که می‌توانند با سرمایه‌گذاری دوباره راه‌اندازی شوند) ۱۸.۵ میلیون تن سیمان در سال است. اگر کارخانه‌های در حال ساخت به محاسبات اضافه شود، این رقم به ۲۲ میلیون تن می‌رسد. در حال حاضر، تمام کارخانه‌های فعال می‌توانند ۱۷ میلیون تن تولید کنند. طی چهار تا پنج سال گذشته، تقاضای سیمان قزاقستان ۱۱.۵ تا ۱۲ میلیون تن بوده است. این بدان معناست که در حال حاضر تقریباً ٦ میلیون تن ظرفیت اضافی وجود دارد.

پراکندگی کارخانجات سیمان در نقاط مختلف قزاقستان به شرح زیر است:

❋جنوب قزاقستان:

استان آلماتی: شرکت – AlemCem ظرفیت طراحی ۱.۱۵ میلیون تن در سال

شهر شیمکنت: شرکت – Standart Cement ظرفیت طراحی ۲ میلیون تن در سال؛ شرکت – ShymkentCementظرفیت طراحی ۱.۲ میلیون تن در سال

استان کیزیل اوردا: شرکت "گژوبا شیلی سمنت" – ظرفیت طراحی ۱ میلیون تن در سال

استان ژامبیل: شرکت "تولید سیمان ژامبیل" – ظرفیت طراحی ۱.۵ میلیون تن در سال؛ شرکت - ACIG ظرفیت طراحی ۰.۵ میلیون تن در سال

استان ترکستان: شرکت CAC" توبه تکنلوژی" – ظرفیت طراحی ۰.۵ میلیون تن در سال

⁎شمال قزاقستان:

استان آکمولا: شرکت "کوکشه سمنت" – ظرفیت طراحی ۲ میلیون تن در سال

استان کاراگاندا: شرکت – Central Asia Cement ظرفیت طراحی ۲ میلیون تن در سال

استان کوستانای: شرکت "کارخانه سیمان رودنی" – ظرفیت طراحی ۰.۵ میلیون تن در سال

⁎شرق قزاقستان:

"شرکت سیمان بوحتیرما" – ظرفیت طراحی ۱.۳ میلیون تن در سال

"شرکت سیمان سمی" – ظرفیت طراحی ۱.۲ میلیون تن در سال

شرکت "قزاق سیمان" - ظرفیت طراحی ۱ میلیون تن در سال

⁎غرب قزاقستان:

استان مانگیستاو: شرکت "کاسپی سیمان" - ظرفیت طراحی ۱ میلیون تن در سال

عرضه و تقاضای سیمان در بازار

درسال۲۰۲۵، رشد تقاضا تقریباً ۱۵ تا ۲۰ درصد سالانه یا حدود ۲ میلیون تن بوده است. این بدان معناست که تقاضا در آینده قابل پیش‌بینی ۱۳ تا ۱٤ میلیون تن خواهد بود. ظرفیت فنی هنوز به طور قابل توجهی بالاتر از نیازبازار است

مقدار سیمان حدود ۱۲ میلیون تن در داخل قزاقستان تولید شده است. همین مقدار سیمان قزاقستان از طریق بورس عبور کرده است. واردات رسمی ۱ میلیون تن بوده، اما کمتر از آن از طریق بورس فروخته شده است ، اما همچنان همه واردکنندگان بدین صورت اقدام به واردات قانونی نمی‌کنند. قزاقستان میتواند سالانه ۲۲ میلیون تن تولید کند، این رقم شامل کارخانه‌های در حال ساخت نیز میشود، اما در حال حاضر فقط سهمیه انتشار دی اکسید کربن برای ۱۰ تا ۱۱ میلیون تن داده شده است و این سقف هر ساله در حال کاهش است. گزینه دیگر خرید سهمیه‌های اضافی انتشار دی اکسید کربن از بورس است. این یک گزینه دشوار است، زیرا هزینه‌ها در قیمت سیمان لحاظ می‌شوند و آن را در مقایسه با تولیدکنندگانی که ملزم به رعایت تعهدات سبز یا پرداخت جریمه نیستند، غیررقابتی نموده، که این امر نیز بر قیمت تأثیر می‌گذارد.

⁎توضیح تکمیلی : درخصوص اصلاح قوانین زیست‌محیطی در مورد انتشار CO_2 در منطقه قزاقستان به توافق‌نامه پاریس متعهد بوده و محدودیت‌های سختگیرانه‌ای برای انتشار گازهای گلخانه‌ای اعمال نموده که شامل جریمه‌هایی برای عبور از محدودیت‌های تولید CO_2 در نظر گرفته است.

وضعیت تولید سیمان در ده سال اخیر

نگاهی به میزان تولید سیمان در جمهوری قزاقستان طی ۱۰ سال گذشته مشخص مینماید که چگونه میزان تولید به طورسالانه و به طور مداوم افزایش یافته و در سال ۲۰۲۱ به اوج خود رسیده است، در حالی که افزایش تولید سیمان طی ۱۰ سال (۲۰۲۱ - ۲۰۱۲) بیش از ۱۰۰ درصد بوده است.

باستناد تحلیل وضعیت بازار سیمان در قزاقستان که توسط BusinessesStat در سال ۲۰۲٤ تهیه شده است، تولید در این کشور بین سال‌های ۲۰۱۹ تا ۲۰۲۳، بالغ بر ۱۹ درصد افزایش یافته و از ۱۰.۳ به ۱۲.۲ میلیون تن رسیده است. (نمودار ذیل)

ساخت و سازهای فعال در این کشور به مقادیر فزاینده‌ای از مصالح ساختمانی نیاز دارد. تنها در سال ۲۰۲۲ کاهش اندکی در میزان تولید مشاهده شده (۱.۷ درصد کمتر نسبت به سال قبل)، که ناشی از کاهش صادرات و فروش داخلی بود.

میزان تولید سیمان در کشور قزاقستان از سال ۲۰۲۱۹ تا ۲۰۲۳

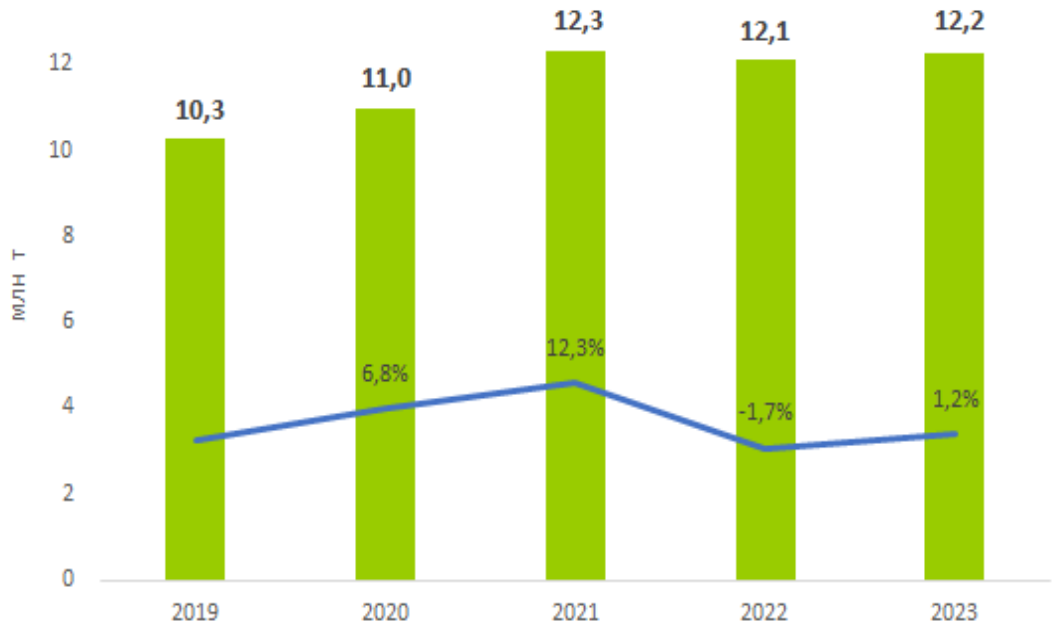

سرمایه گذاران خارجی و بحران تولید

بیشترین تولید سیمان در قزاقستان توسط سرمایه‌گذاران خارجی انجام می‌شود: شرکت مالزیایی استپ سمنت لیمیتد، گروه آلمانی هایدلبرگ سمنت، شرکت سنگاپوری اینترنشنال سمنت گروپ لیمیتد، شرکت فرانسوی ویکات گروپ و شرکت دولتی انرژی چین، انرژی چاینا. از جمله بزرگترین تولیدکنندگان سیمان محلی می‌توان به کوکشه-سیمنت پروداکشن انجمیشن ال‌ال‌پی و استاندارد سمنت ال‌ال‌پی اشاره کرد. قزاقستان در درجه اول سیمان پرتلند

غیر سفید، رایج‌ترین نوع سیمان، را تولید می‌کند. طبق گزارش دفتر آمار ملی جمهوری قزاقستان، در سال ۲۰۲۳، میانگین ظرفیت سالانه شرکت‌های قزاقستانی به ۲۰.۲ میلیون تن سیمان رسیده است .

از یک سو، در سال‌های اخیر، کارخانه‌های سیمان در قزاقستان با بحران تولید بیش از حد مواجه بوده‌اند: ظرفیت موجود به آنها اجازه می‌داد تا بیش از نیاز بازار داخلی تولید کنند. در همین حال، گسترش فروش صادراتی توسط کشورهای همسایه که با الزام صدور گواهینامه‌های اضافی برای سیمان وارداتی، از تولیدکنندگان خود حمایت می‌کردند، محدود شده بود.

از سوی دیگر، برخی از شرکت‌ها قادر به فعالیت با ظرفیت کامل نیستند. قزاقستان، طبق توافق‌نامه پاریس، متعهد شده است که تا سال ۲۰۳۰، انتشار دی‌اکسید کربن را ۱۵ درصد نسبت به سطح سال ۱۹۹۰ کاهش دهد. برای دستیابی به این هدف، سالانه اعتبار کربن آزاد خود - حداکثر حجم مجاز CO_2 منتشر شده توسط شرکت‌های آلاینده در طول تولید (از جمله کارخانه‌های سیمان) - را کاهش می‌دهد. کارخانه‌هایی که نتوانند این اعتبار را رعایت کنند، باید واحدهای کربن خریداری کنند یا جریمه بپردازند. تا سال ۲۰۲۰، اعتبار تخصیص داده شده کافی برای همه وجود داشت، اما تا سال ۲۰۲۳، بسیاری از تولیدکنندگان سیمان دیگر استانداردها را رعایت نمی‌کردند. تولید سیمان در قزاقستان از رقم ۱۳۵۱.۳۰ هزار تن در سپتامبر ۲۰۲۵ به ۱۲۰۴.۵۰ هزار تن در اکتبر کاهش یافت. تولید سیمان در قزاقستان از سال ۲۰۰۶ تا ۲۰۲۵ به طور متوسط ۷۵۰.۹۷ هزار تن بوده است که در ژوئن ۲۰۲۵ به حداکثر تاریخی ۱۹۵۶.۷۰ هزار تن و در ژانویه ۲۰۰۹ به کمترین میزان خود یعنی ۱۹۶.۹۰ هزار تن رسیده است. بین سال‌های ۲۰۱۹ تا ۲۰۲۳، تولید سیمان در قزاقستان ۱۹ درصد افزایش یافت و از ۱۰.۳ به ۱۲.۲ میلیون تن رسید.

با این حال، تا اوایل سال ۲۰۲۲، مشخص شد که رشد بیشتر تولید نه تنها به تقاضای بازار، بلکه به در دسترس بودن سهمیه‌های انتشار دی اکسید کربن نیز بستگی زیادی خواهد داشت. گزارش forbes.kz در ژانویه برای صنعت سیمان، بدان معناست که در چارچوب سهمیه‌ها، شرکت‌ها قادر خواهند بود کمتر از نیمی (۹ میلیون تن) از کل ظرفیت کشور (۱۷ میلیون تن) را در سال ۲۰۲۲ تولید کنند و تا پایان سال ۲۰۲۵، این رقم به ۳۸٪ (۷.۳ میلیون تن) کاهش خواهد یافت.

طبق گزارش کمیته آمار وزارت اقتصاد ملی جمهوری قزاقستان ، تولید سیمان برای ۱۲ ماه سال ۲۰۲٤ بالغ بر ۱۲.۱ میلیون تن بوده است. این رقم به طور قابل توجهی بالاتر از پیش‌بینی forbes.kz است، اما برای اولین بار در سال‌های اخیر، کمتر از سال قبل است. عملکرد سال ۲۰۲۳، بمیزان ٤.٤٪ کمتر از مدت مشابه سال گذشته؛ ۱۱.۸٪ بیشتر از سال ۲۰۲۲ و ۲۱.۸٪ بیشتر از سال ۲۰۲۱ است. تولید سیمان پرتلند محبوب‌ترین برند سیمان در جهان از ژانویه تا مارس ۲۰۲۵ به ۲.۱ میلیون تن رسیده است که نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۱۸.٤ درصد افزایش داشته است. نکته قابل توجه این است که در مدت مشابه سال قبل (۲۰۲٤) ، تولید ۵.۷ درصد کاهش یافته بود. در مجموع، تولید سیمان پرتلند در سال ۲۰۲٤ به ۱۲.۲ میلیون تن رسید که بالاترین سطح در سه سال گذشته است. با این حال، در مقایسه با سال قبل، تولید تنها ۰.۳ درصد رشد نشان داد.

واردات سیمان در قزاقستان

طبق داده‌های دفتر آمار ملی و کمیته درآمد دولتی، واردات سیمان قزاقستان در سال ۲۰۲٤ بالغ بر ۹۳۵۰۰۰ تن بوده است که نسبت به سال ۲۰۲۳، ۲۹ درصد افزایش داشته است. ارزش کل محصولات وارداتی ٦۰.۱ میلیون دلار بوده است. این احجام توسط گواهی‌های انطباق صادر شده برای محصولات وارداتی که در سیستم مجوز ملی ثبت شده‌اند، تأیید می‌شوند. به طور سنتی، بیشترین میزان واردات از فدراسیون روسیه،. دومین تأمین‌کننده بزرگ درگذشته ایران و هم اکنون ازبکستان است.

واردات سیمان قزاقستان از روسیه از طریق راه آهن بیشتر کاهش داشته است و از ۵۸۲۰۰۰ تن در سال ۲۰۲۳ به ٤۱۵۰۰۰ تن در سال ۲۰۲٤ رسیده است .

هرچند فروش اجباری سیمان وارداتی از طریق بورس کالا، از جمله موارد دیگر، درآمدهای مالیاتی را افزایش داده و کنترل دیجیتال بر بازار سیمان را تضمین می‌کند.

هرچند واردکنندگان به دنبال واردات خواهند بود. در اواسط دهه ۲۰۰۰، کمبود سیمان در قزاقستان وجود داشت. بهمین منظور، برای تأمین تقاضای داخلی، الزامات ایمنی برای سیمان وارداتی آزاد شد. این امر باعث ایجاد عدم تعادل در بازار گردید. برای تولیدکنندگان داخلی، لزوم اثبات تولید محصول در مقررات داخلی تصریح شده بود و تولیدکنندگان باید تقریباً چهارده پارامتر را ثابت می‌کردند که سیمان داخلی الزامات ایمنی را برآورده می‌کند. برای واردکنندگان، دو پارامتر از این دست وجود داشت. در سال ۲۰۱۹، مقررات برای همه یکسان شد و این امر منجر به کاهش ۹۵ درصدی حجم گواهی‌های واردات صادر شده در یک سال شد. از سال ۲۰۱۵، سیمان در فهرست کالاهایی قرار گرفته است که باید از طریق بورس کالا فروخته شوند.

<u>الزاماتی برای عرضه سیمان در بورس وجود دارد:</u>

- رعایت تمام الزامات ایمنی (وجود گواهینامه)

- ارائه وجوه سپرده شده یا ضمانت نامه های بانکی (هزینه‌های مالی مستقیم)

- هزینه‌های شناوری برای کمیسیون‌های کارگزاری، کمیسیون‌های بورس و غیره (افزایش قیمت)

صادرات سیمان از قزاقستان

روسیه مهمترین بازار صادراتی سیمان قزاقستان بوده است . در حالی که در سال ۲۰۲۳، میزان ۲٤۵۰۰۰ تن از طریق راه آهن حمل شده ، در سال ۲۰۲٤ تنها ۲۱٤۰۰۰ تن صادر گردیده است. صادرات سیمان از قزاقستان به روسیه نیز طی این مدت اندکی کاهش یافته است .

در دو ماه اول ۲۰۲۵، کارخانه‌های داخلی ۹٤.۲ درصد از تقاضای موجود (فروش داخلی به علاوه صادرات) را برآورده کرده اند. تولید داخلی به ۹٤۸،۳۰۰ تن رسیده که ۲ درصد بیشتر از مدت مشابه سال گذشته است و صادرات نیز طی این زمان با ۱.۳ درصد افزایش به ۹۲،۰۰۰ تن رسید. صادرات سیمان پرتلند ٦٦.٤ درصد افزایش یافت و به ۹۷۳۰۰ تن رسید.

قزاقستان از سال ۲۰۱۸ بزرگترین تأمین‌کننده سیمان ازبکستان بوده است. اما احداث کارخانه‌های سیمان باعث مازاد نیاز آنها شده است . در ماه ژوئیه ۲۰۲۵، هیئت وزیران ازبکستان مصوبه ای داشت که مستقیماً بر تأمین سیمان از قزاقستان تأثیر می‌گذارد. در این دستور آمده است که سیمانی که از قزاقستان به ازبکستان عرضه می‌شود، نمی‌تواند کمتر از ۳۰۰ دلار قیمت داشته باشد، حتی اگر قزاقستان آن را با قیمت ۳۰ دلار صادر نماید. لیکن سیمان قزاقستان بایستی با قیمت ۳۰۰ دلار اظهارشده و برهمان مبنا ، مالیات و عوارض پرداخت شود؛ در حالی که درحالت نرمال این رقم می بایست با قیمت ۳۰ دلار وارد ازبکستان شده و قیمت کمتری بابت عوارض پرداخت گردد. از این رو برای اولین بار در هفت سال گذشته، صادرات سیمان به ازبکستان به صفر رسیده و درماه اوت هیچ سیمانی صادرنشده است.

قیمت سیمان

در آوریل۲۰۲۵، قیمت سیمان نسبت به ماه قبل ۰.۱ درصد و نسبت به سال قبل ۲.٤ درصد افزایش یافت. در مقایسه، یک سال قبل، قیمت‌ها نسبت به ماه قبل ۰.٦ درصد و نسبت به سال قبل ۱۰.٦ درصد افزایش یافته بود. میانگین قیمت سیمان ۲۵۰۰۰ تنگه در هر تن است. میانگین قیمت ۵۰ کیلوگرم سیمان در شهرهای قزاقستان در مارس ۲۰۲٤، معادل ۱۸۹۵ تنگه بود (در مقایسه با ۱۷۸۳ تنگه در مارس ۲۰۲۳)

طبق نتایج ماه آوریل ۲۰۲۵، قیمت سیمان در قزاقستان نسبت به ماه قبل ۰.۲ درصد افزایش یافته است. در مقایسه، در ماه مارس، قیمت سیمان ۰.۹ درصد کاهش یافته است، در حالی که در آوریل سال گذشته تنها ۰.۱ درصد افزایش یافته بود.

قیمت سیمان از حدود ۸ سال گذشته یعنی از ماه می ۲۰۱۷ همواره رو به افزایش بوده است. تا پایان آوریل ۲۰۲۵، قیمت سیمان نسبت به سال گذشته ۳.۷ درصد افزایش یافته است، در حالی که این رقم در سال قبل ۲.٤ درصد و در آوریل ۲۰۲۲، ۱۷.۱ درصد افزایش یافته است.

میانگین قیمت خرده‌فروشی در مارس ۲۰۲۵ حدود ۱۹۷۰ تنگه به ازای هر ۵۰ کیلوگرم سیمان بود، در حالی که این رقم در مارس ۲۰۲٤، حدوداً ۱۸۹۵ تنگه بود.

در میان شهرها، قیمت سیمان در آتیرائو از مابقی شهرها گران‌ترین بوده است : (۲۵۹٤تنگه) به ازای هر ۵۰ کیلوگرم. پس از آن، پتروپاولوفسک (۲۵٤۸ تنگه) و سپس سمی پلاتینسک (۲۵۲۰ تنگه) قرار داشته اند. کمترین قیمت سیمان نیز در کیزیل اوردا و ترکستان به ترتیب ۱٦۸۳ و ۱٦۹۹ تنگه به ازای هر ۵۰ کیلوگرم. گزارش شده است .

بر اساس نتایج ژانویه-فوریه ۲۰۲۵، کارخانه‌های داخلی ۹۱.٦ درصد از تقاضای سیمان پرتلند (فروش داخلی به علاوه صادرات) را برآورده کردند یعنی کمتر از مدت مشابه سال ۲۰۲٤ (۹٤.۲ درصد). فروش داخلی سیمان پرتلند نیز نسبت به سال گذشته ۱٦.۵ درصد افزایش یافته و به ۱.۱ میلیون تن رسیده است.

مشکلات تولیدکنندگان سیمان

تولیدکنندگان مصالح ساختمانی قزاقستان از واردات ارزان و رقابت ناعادلانه از سوی تأمین‌کنندگان خارجی شکایت دارندبه دلیل نظارت ضعیف دولت و فقدان الزامات سختگیرانه کیفیت، کارخانه‌های قزاقستان متحمل ضرر می‌شوند

و برخی از آنها در سال‌های آینده در معرض خطر تعطیلی قرار دارند. واردات سیمان و محصولات سنگی با قیمت‌های پایین، یک مشکل اساسی برای صنعت ساخت و ساز این کشور است. با وجود اینکه قزاقستان در تولید این محصولات بیش از ۱۵۰ درصد خودکفا است، کالاهای وارداتی ارزان قیمتی که الزامات ایمنی، برچسب‌گذاری یا کیفیت را برآورده نمی‌کنند، همچنان در بازار ظاهر می‌شوند که این امر بر پروژه‌های ساختمانی نیز تأثیر می‌گذارد.

نحوه عرضه و فروش سیمان

طبق اعلام انجمن تولیدکنندگان سیمان و بتن قزاقستان(QazCem) ، سالانه تقریباً ۱ میلیون تن سیمان (تقریباً ۹ تا ۱۰ درصد) با دور زدن بورس کالا وارد کشور می‌شود. میانگین قیمت سیمان ۲۵۰۰۰ تنگه در هر تن است. حجم واردات «خاکستری» ۲۵ میلیارد تنگه تخمین زده می‌شود که بازار بزرگی را برای شیوه‌های تجاری ناعادلانه ایجاد می‌کند.

طبق قانون، شرکت‌های سیمان موظفند محصولات خود را از طریق بورس کالا در دسته‌های حداقل ۶۰ تنی بفروشند که مستلزم هزینه‌های اضافی برای کارمزد بورس و خدمات کارگزاری است. واردکنندگان با سوءاستفاده از خلاهای قانونی، از این الزامات اجتناب می‌کنند و هزینه‌های خود را کاهش می‌دهند و تولیدکنندگان محلی را از میدان دور می‌کنند. براساس اعلام انجمن مدیر QazCem، قانون تصریح نمی‌کند که سیمان وارداتی باید از طریق بورس کالا فروخته شود.

به گفته نمایندگان این صنعت، شیوه‌های فعلی فروش سیمان، مزیت ناعادلانه‌ای را به نفع واردکنندگان فراهم می‌کند.

این امر در مورد محصولاتی مانند سیمان پرتلند، سیمان آلومینا، سیمان سرباره، سیمان سوپرسولفات و سیمان‌های هیدرولیکی مشابه که به عنوان کالاهای قابل معامله در بورس طبقه‌بندی می‌شوند، صدق می‌کند. طبق فهرست مصوب، آنها منحصراً از طریق بورس‌های کالا، صرف نظر از کشور مبدا، با حداقل حجم تحویل ۶۰ تن، قابل فروش هستند.

با این حال، سیمان وارداتی عملاً در قزاقستان برخلاف مقررات تعیین شده فروخته می‌شود. سیستم‌های معاملات الکترونیکی در بورس‌های کالا، معاملات را منحصراً برای محصولات داخلی ثبت می‌کنند، در حالی که سیمان وارداتی از طریق بورس‌ها پردازش نمی‌شود. این موضوع هم توسط رویه‌های تجاری و هم توسط آمارهای رسمی تأیید شده است.

طبق نظرانجمن تولیدکنندگان سیمان و بتنQazCem ، هزینه‌های فروش سیمان از طریق بورس کالا به میلیون‌ها تنگه می‌رسد. واردکنندگان این هزینه‌ها را متحمل نمی‌شوند و در نتیجه، این خطر وجود دارد که بازار واردات در سایه فعالیت کند و به قاچاق منتهی گردد.

طرحهای جدید دردست اجرا

طرح جدیدی دراستان آکتوبه در دست اجرا می باشد، این کارخانه که بر اساس فناوری‌های پیشرفته و استانداردهای کیفی مدرن از سوی شرکت سیمان سینوما(Sinoma Cement) ، سرمایه‌گذار استراتژیک، ساخته شده است،

بیش از ۱۲۰۰ شغل ایجاد خواهد کرد.انتظار می‌رود این کارخانه در نیمه دوم سال ۲۰۲۷ با حمایت شرکت سیمان سینوما و هلدینگ سرمایه‌گذاری قزاقستانی پریموس کپیتال راه‌اندازی شود. کل سرمایه‌گذاری در این پروژه تقریباً ۲۰۰ میلیون دلار است و ۱۲۶۰ شغل ایجاد خواهد کرد .این اولین پروژه شرکت سیمان سینوما، پلتفرم مدیریت سرمایه‌گذاری بین‌المللی برای مصالح پایه گروه ملی مصالح ساختمانی چین(CNBM) ، در آسیای مرکزی است. این شرکت در حال حاضر بیش از ۲۰ پروژه بزرگ در سراسر آفریقا و خاورمیانه در کارنامه خود دارد.این کارخانه از فناوری‌های پیشرفته کاهش انتشار کربن و استانداردهای کیفی مدرن استفاده خواهد کرد. این امر ایمنی زیست‌محیطی در تولید سیمان را تضمین کرده و رقابت‌پذیری محصول نهایی را افزایش می‌دهد.اکتشافات زمین‌شناسی را برای تأیید ذخایر و کیفیت مواد اولیه تحت شرایط آزمایشگاهی شرکت ملی منابع و محیط زیست مصالح ساختمانی چین (CNBR) تکمیل کرده است. علاوه بر این، یک مطالعه امکان‌سنجی اولیه تهیه شده، مشخصات معماری و برنامه‌ریزی به دست آمده، اسناد طراحی و برآورد تهیه شده و یک قرارداد سرمایه‌گذاری امضا شده است. این کارخانه جدید به جایگزینی واردات کمک خواهد کرد و وابستگی قزاقستان به واردات سیمان را به میزان قابل توجهی کاهش خواهد داد. با میانگین نرخ رشد ساخت و ساز ۸.۵ درصد و تنها یک کارخانه سیمان فعال در منطقه با ظرفیت سالانه ۸۰۰۰۰۰ تن، تقاضای فعلی سیمان تا حد زیادی از طریق واردات از روسیه، ایران و سایر مناطق قزاقستان تأمین می‌شود.

فرصت‌های نمایشگاهی برای معرفی محصول سیمان در قزاقستان

صنعت سیمان به‌عنوان یکی از مصالح پایه در ساخت‌وساز، نیازمند حضور در نمایشگاه‌های تخصصی برای معرفی محصول، توسعه شبکه‌های فروش و جذب مشتریان جدید است. در قزاقستان، نمایشگاه‌های متعددی برگزار می‌شوند که امکان حضور فعال تولیدکنندگان سیمان را فراهم می‌کنند.

الف) نمایشگاه بین المللی ماشین آلات، تجهیزات و فناوری ساخت و ساز(CMExpo)

- مکان: آستانه
- تاریخ: ۱ تا ۳ آوریل ۲۰۲۶
- ویژگی‌ها :نمایشگاه بین‌المللی تجهیزات، تکنولوژی و مصالح ساخت‌وساز. بخشی از نمایشگاه به تولید مصالح ساختمانی و مواد اختصاص یافته است و فرصت مناسبی معرفی محصول سیمان می باشد.
- وب سایت نمایشگاه : https://cmexpo.kz

ب) نمایشگاه فناوری ساخت و ساز اوراسیا (Eurasian Construction Technology)

- مکان: آستانه
- تاریخ: ۵ تا ۷ می ۲۰۲۶
- ویژگی‌ها : نمایش محصولات صنعت ساخت‌وساز؛ مناسب برای مصالح، تکنولوژی و شبکه‌سازی.
- وب سایت نمایشگاه : https://interconexpo.kz/en/registration_form

ج) نمایشگاه بین المللی ساختمان و دکوراسیون داخلی قزاقستان (Astana Build)

- **مکان:** آستانه
- **تاریخ: ۲۸ تا ۳۰ آوریل ۲۰۲۶**
- **ویژگی ها:** یکی از رویدادهای مهم صنعت ساختمان در پایتخت قزاقستان، بخش مصالح و مواد را پوشش می‌دهد و فرصت مناسبی برای معرفی سیمان است.
- **وب سایت نمایشگاه:** https://astanabuild.kz/en-

د) نمایشگاه بین المللی ساختمان و دکوراسیون داخلی قزاقستان (Kaz Build)

- **مکان:** آلماتی
- **تاریخ: ۲ تا ۴ سپتامبر ۲۰۲۶**
- **ویژگی ها:** بزرگ‌ترین نمایشگاه ساختمان در قزاقستان که مصالح ساختمانی، ابزارها و تجهیزات را پوشش می‌دهد. حضور در این نمایشگاه امکان دسترسی به مشتریان داخلی و خارجی را فراهم می‌کند.
- **وب سایت نمایشگاه:** https://kazbuild.kz/en/